

ETİMESGUT'TA YAŞAYAN GENÇLERİN SOSYO- EKONOMİK ÖZELLİKLERİ

Kamil ŞAHİN*, Meryem YILMAZ**

*Dr. Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümü, Öğretim Üyesi.

**Arş. Gör. Kırıkkale Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,

Özet

Sosyal yapı bireyin yaşam alanını kuşatan tüm sınırlamaların sistemli bir bütünlük oluşturması olarak değerlendirilebilir. Bireyi kuşatan ve sınırlayan bu yaşam alanı farklı fonksiyonları bulunan çeşitli unsurlardan oluşmaktadır. Toplumsal yapıyı oluşturan tüm unsurlar arasında tam anlamıyla koordinasyonun olması, toplumsal problemlerin minimum düzeye ineceğine işaret etmektedir. Toplumsal yapıyı oluşturan en temel faktörler ise birey, bireylerin sahip olduğu kültür ve bireylerin içinde yaşadıkları mekândır. Özellikle bireyi kuşatan kültür ve mekân faktörleri hesaba katılmaksızın bir toplumun ve onun yapısının tartışılmayacağı ifade edilmektedir. Toplumsal yapıyı belirleyen bir diğer temel faktör ise ekonomidir. İktisadi gelişimin tarihsel analizini yapan iktisat bilimciler her toplumda ekonomi kurumunun varlığını vurgularken ekonomik etkinliği insanın kendisini var etme yöntemi olarak nitelemektedirler. Bu açıdan durum değerlendirildiğinde bazı toplum bilimcilerin ekonomiyi toplumsal yapıyı belirleyen, şekillendiren bir alt yapı kurumu olarak nitelendirmeleri pekte yanlış bir tespit olmayacaktır. Bu bağlamda bir toplum içinde yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik özellikleri öncelikle o toplumun toplumsal yapı özelliklerini gösterecektir. Diğer yandan bireylerin sosyo-ekonomik yapı özelliklerinin tespit edilmesi ise toplumun anlaşılmasını, tanınmasını sağlayacak ve karşılaşılabilecek muhtemel problemler için birtakım düşüncelerin ortaya çıkmasına vesile olacaktır. Özellikle gençlerin sosyo-ekonomik özelliklerinin ortaya konulması, gençlerin gelecek beklentilerinin, yaşam tarzlarının, karşılaşılabilecekleri risk ve tehlikelerin ön görülmesi açısından son derece önemlidir. Yapmış olduğumuz bu çalışma ile Etimesgut'ta yaşayan gençlerin sosyo-ekonomik yapıları ortaya konulmuştur. Elde edilen bulgular, gençlerin genel olarak aslen nereli olduğunu, nasıl bir evde yaşadıklarını, ekonomik olarak hangi noktada olduklarını, entelektüel açıdan durumlarını, boş zaman

aktivitelerinin neler olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bu bilgiler özellikle yerel yönetim açısından gençlerin tanınması ve gençlere daha iyi bir gelecek sağlanması ve gençlerin bir takım risk ve tehlikelere karşı korunması bağlamında yapılabilecekler hakkında önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Toplum, Sosyo-Ekonomik Yapı, Gençlik, Yerel Yönetim.*

THE SOCIO-ECONOMIC CHARACTERISTICS OF THE YOUNG PEOPLE FROM ETİMESGUT

Abstract

Social structure can be evaluated as a systematic integrity of all limitations surrounding individual's life space. This life space that limits and surrounds the individual comprises of various factors with different functions. A full coordination among all factors forming the social structure refers to social problems at minimum level. The major factors forming the social structure are individual, culture of them and their living space. Especially, it is stated that the discussions of society and structure can't be made without factors of culture and space. The other important factor for determining the social structure is economy. Economy scientists who make historical analysis of economic development emphasise the entity of institution of economy, and they describe the economic activity as the existence of individual. From this point of view, it isn't a wrong determination that some sociologists describe economy as a substructure institution that designates and forms the social structure. In this context, the socio-economic characteristics of individuals living in society show the social structure of this society. On the other hand, determining the socio-economic characteristics of individuals will enable us to understand and recognize the society, and it will conduce to have several thoughts for possible problems. Especially, identifying the socio-economic characteristics of the young people is extremely important in terms of predicting the future expectations, life styles, risks and dangers of young people. This study reveals the socio-economic structures of the young people living in Etimesgut. Findings have revealed where young people are from in general, where they live, what they are economically and intellectually and what their leisure activities are. The information

obtained is especially important for things to do on recognition of young people in terms of local governments, the provision of a better future for them and protection of them against certain risks and dangers.

Keywords: *Society, Socio-Economic Structure, Young people, Local Management.*

Giriş

Sosyo-ekonomik yapı, bireylerin toplumsallaşma sürecine etkide bulunan önemli etkenlerden biridir. Her toplum, farklı sosyo-ekonomik özelliklere sahip insanların bir araya gelmesinden oluşur. Bu sosyo-ekonomik seviyenin farklılaşması bireylerin yaşam şeklinin, önceliklerinin ve tercihlerinin de farklılaşması anlamına gelir (Bahar, 2012). Bu açıdan sosyo-ekonomik yapı analizleri önem arz etmektedir.

Birey içinde yaşadığı toplumsal yapının özelliklerini bildiği ölçüde bu yapıya uyum sağlayabilir. Sosyalleşme süreci denilen olgu bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen süreyi kapsamaktadır. Bu süreç içerisinde birey kendini toplumun bir parçası olarak görebilmek adına sürekli bir şekilde öğrenme faaliyeti içerisinde. Öğrenmiş olduğu bilgiler içinde yaşadığı toplumla, toplumsal yapı ile alakalıdır. Bu bilgiler sayesinde birey diğer insanlarla nasıl etkileşim kuracağını, ihtiyaç ve arzularını nasıl karşılayacağını bilir.

Toplumsal yapı özelliklerinin belirlenmesi ve dolayısıyla bilinmesi bireyin içinde yaşadığı topluma uyum sağlamanın yanında toplumu yöneten, yöneticiler açısından da son derece önemlidir. Her şeyden önce kendi toplumsal yapısından bi haber olan yöneticinin başarılı bir yönetim sergilemesi mümkün değildir. Yöneticinin başarılı olmasının ve topluma faydalı işler yapmasının temel koşulu o toplumu tanımasıdır.

Toplum içinde yaşayan insanların ekonomik durumlarının, aile yapılarının, zevklerinin ve ihtiyaçlarının bilinmesi toplumu yönetenlerin onlara uygun faaliyetler ve hizmetler gerçekleştirmesi gerekir ki toplumda huzur ve refah ortamı ancak bu şekilde sağlanabilir. Bu açıdan sosyal yapı analizleri toplum bilimciler tarafından önemli çalışmalar olarak görülmektedir.

Sosyal Yapı

İnsanlar tarih boyunca çeşitli nitelikteki ve yapıdaki topluluklar kurmuş ve bu toplulukların içerisinde yaşamıştır. Toplum, insanların gündelik hayatlarını sürdürebilmesi için türlü yapıları ve kurumları meydana getirerek; bu kurum ve yapıların belirlediği ilişkiler içerisinde iletişim kuran kişilerden oluşan bir grup olarak ifade edilebilir. Toplumsal kurumlar; toplumsal yapı ve kültür; toplumsal tabakalar ve toplumsal değişme gibi öğeleri bulunan toplum, tesadüfen bir araya gelmiş insanların oluşturduğu bir toplam olmaktan ziyade aralarında tarihi, ekonomik, kültürel, sosyal ilişkiler olan ve ortak anlayış ve davranış türleri geliştirmiş kişilerden oluşturulan bir bütündür (Kalaycıoğlu, 2017: 5).

Toplumsal yapı kavramı, hayatımızdaki toplumsal bağlamların yalnızca olay ya da eylemlerin gelişigüzel bir araya gelmesiyle ortaya çıkmış olduklarından daha ziyade bunların belli yollardan yapılaşmış ya da kalıplaşmış oldukları olgusuna göndermede yapar. Toplumsal yapı, bir bina gibi insan eylemlerinden bağımsız olarak var olan fiziksel bir yapıya benzemez (Giddens, 2012: 42). Sosyal bilimlerde toplumsal yapı mevcut kurumlar ve kesimler arasındaki toplum üyelerinin davranışlarını şekillendiren ilişkiler bütünüdür ifade eder. Toplumsal yapı da bu görünümüyle kültürden farklılaşır. Tüm toplumlarda bireyler, toplumsal yaşamın kurallarını ve toplu yaşama yönelik ortak davranış ve eğilimleri öğrenme, paylaşma ve toplumun bir bireyi olma aşamalarından geçerler. Bu aşamalar toplumdan topluma ya da toplum içerisinde farklılık gösterse de tüm toplumlarda ortak olan kalıcı bazı hususlardan bahsedilebilir. Kalıcı ve tüm toplumlarda ortak olan hususlar toplu yaşamının örgütlenmesini sağlar ve bu şekildeki yaşama da toplumsal yapı denilmektedir. Ancak toplumsal yapıyı oluşturan bu hususlar toplumsal kültüre bağlı olarak ayrı toplumlarda farklı özellikler kazanır (Kalaycıoğlu, 2017: 6-7). Genellikle bir toplumsal yapıya şeklini veren özellikleri ve değişkenler şu şekilde sınıflandırılmaktadır. (Kıray, 1974: 3) Bunlar;

- Doğal kaynaklar
- Doğal kaynakları işlemek için kullanılan teknoloji
- Nüfus ve özellikleri
- Sosyal organizasyon
- Hepsinin etkileşiminden doğmuş değerler sistemi.

İfade edilen bu unsurlar hep birlikte sosyal yapıyı oluşturmaktadır. İnsanın içinde bulunmuş olduğu sosyal yapıda çerçevesinde biçimlenen ve bu yapıyı biçimlendiren temel faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sosyal yapı analizleri yukarıda ifade edildiği biçimde temel hususlar göz önüne alınarak yapılmaktadır. İlk olarak sosyal yapının biçimlenmesinde tabii çevreden bahsedilmektedir. Tabii çevre fiziki, biyolojik ve coğrafi faktörleri içine alan bir nitelendirilmedir. Bu açıdan insanların yaşadıkları yerin fiziksel durumu, insanların yaşadıkları yerdeki diğer canlılar ve toplumun üzerinde bulunduğu toprak parçası olarak coğrafi faktör sosyal yapının biçimlenmesinde, şekillenmesinde son derece önem arz etmektedir (Nirun, 1991:3-12). Bu açıdan örnek vermek gerekirse buzullarda yaşayan Eskimoların buzdan evleri ve ayı postundan giysileri onların yaşam tarzlarının birer belirteci durumunda iken aynı zamanda bu yaşam tarzının büyük oranda tabii çevrenin etkisi ile belirlendiği görülebilir.

Tabii çevrenin yanında sosyal yapıyı belirleyen bir diğer etmen ise Sosyal çevre başlığı altında toplayabileceğimiz nüfus ve sosyal hayat alanıdır. Topluluğun nüfusunun kalabalık ya da seyrek yapılı olması doğrudan onların yaşam biçimlerini, insanlar arası ilişki biçimlerini ve bir takım sosyal etkinliklerini belirlemektedir. Bu açıdan öncelikle nüfusun niceliksel özellikleri ve ardından nüfusun niteliksel özellikleri sosyal yapıyı belirleyen temel etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sosyal yapıyı belirleyen bir diğer faktör olarak bireyler ifade edilmektedir. Birey diğer canlılardan farklı olarak öğrenme ve öğrendiklerini uygulama kapasitesine sahip bir varlıktır. Yine birey diğer canlılardan farklı olarak öğrendiği bilgi ve davranış biçimlerini kendine has özerk bir yorum katarak uygulama yetisine, özelliğine sahiptir. Bu açıdan toplumda organizma olarak bireyler birbirlerine benzeseler de yaşam tarzı ve hayat algısı bağlamında her bir birey bir diğerinden farklıdır.

Bireylerin ortak ürünü olarak oluşan kültür ise sosyal yapının bir diğer temel belirteci durumundadır. Kültür, sosyal yapıyı belirleyen temel belirteçlerin etkisiyle biçimlenme karakterine sahip olmakla birlikte aynı zamanda sosyal yapının da belirleyicisi durumundadır. Her toplum farklı yaşam pratiklerine sahiptir. Bu doğrultuda her toplumun sahip olduğu

yaşam pratiklerine, kültürüne göre farklı sosyal yapılara sahip olduğu da ifade edilebilir.

Sosyal yapı analizinde dikkat edilmesi gereken bir diğer unsur olarak ise değerler sistemi yahut tabiatüstü çevreden bahsedilmektedir. Toplumda hâkim olan değerler sistemi ve inançlar insanların günlük sıradan davranışlarına doğrudan etki edebilme gücüne sahiptir. İnançlar ve özelde dinsel inançlar insan ilişkilerini ve toplumdaki insanların yaşam amaçlarını belirleyen temel etkenlerden biri olarak görülür. Her din inanlarına bir değerler bütünü sunarak bu değerler bütünü inanlarının yaşamlarına hâkim kılmaya çalışır. Bu açıdan dinsel inançlar insanların yaşamlarını, insanlar arasındaki ilişkileri, insanların tabii çevre, sosyal çevre ve ekonomik çevre ile ilişkilerini belli oranda etkilemektedir. Bu açıdan değerler sosyal yapının temel belirleyenlerin biri olmak durumundadır.

Toplumsal Değişme ve Kentleşme

Toplumsal yapı sürekli olarak değişmeden devam eden özelliğe sahip değildir. Toplum dinamik bir yapı olarak sürekli değişim süreci içindedir. Toplumların değişmesi aynı zamanda toplumsal yapının da değişmesi anlamına gelmektedir (Türkdoğan, 2004: 16-17). Sosyal yapının belirlenmesinde etkili olan faktörler aynı zamanda sosyal değişmeye etki eden faktörler olarak da nitelendirilmektedir. Bu açıdan fiziki çevre, biyolojik faktör, kültür faktörünün yanında teknolojik faktörlerde değişimde temel etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Elbette sosyal değişme farklı zaman dilimlerinde sosyal yapı unsurlarında ortaya çıkan nitelik ve nicelik farklılaşması (Erkal, 2012:220) olarak ifade edilmekle birlikte sosyal değişmenin hızı ifade edilen faktörlerin etkisine bağlı olarak değişmektedir.

Değişimi belirlemek, bir nesne ya da durumun temel yapısında belirli bir dönem içerisinde ne kadarlık bir değişimin olduğunu ortaya koymayı gerektirir. Bir sistemin hangi ölçüde ve hangi bakımlardan bir değişme süreci içinde olduğuna karar verebilmek için, belirli bir özgül dönem içerisinde temel kurumlarda hangi ölçüye kadar değişiklikler ortaya

çıkışını göstermek oldukça önemlidir (Giddens, 2012: 79). Sosyal değişim, toplumun dünya görüşü ve hayat tarzında ortaya çıkan başkalaşmayı ve bunların cemiyet yapısındaki tesirini kapsar. Yine zaman içerisinde bir toplumda gözlenebilen ve sürekli ve köklü bir şekilde toplumun sosyal teşkilatının yapısı veya fonksiyonlarını etkileyen aynı zamanda toplumun tarihinin akışını değiştiren değişiklik olarak tanımlanabilir (Doğan, 2005: 32). Toplumsal değişim, bir toplumu toplum yapan temel ilkelerde farklı zamanlarda, farklı hızlarda, farklı yönlerde ve farklı boyutlarda ortaya çıkan bir değişimi ifade ederken asıl değişmeyi mümkün kılan ise sosyal yapıyı oluşturan kültür, din, dil, ekonomi, teknoloji gibi hususlardaki farklılaşmalardır (Apalı, 2016:396).

Toplumlar arasında sosyal değişimin en hızlı yaşandığı süreç sanayileşme sürecidir. Sanayileşme sürecinde teknolojik ve ekonomik anlamda hızlı değişimler yaşanmış ve bunların neticesinde yeni üretim biçimleri ortaya çıkarak sanayileşme geleneksel toplum yapısını tüm yönleriyle değiştirmiştir (Özkul, 2002: 45-46). Bu değişim XVI. Yüzyılda başlayan ilim çağının verilerinin üretim tekniklerine uygulanmasıyla ortaya çıkmıştır. İnsan gücüne dayalı üretim makine gücüne dayalı seri üretime dönüşmüştür (Türkdoğan, 1981:141-143). Seri üretim kentleşme sürecini dolayısıyla kentlere doğru hız bir şekilde gerçekleşen göç sürecini başlatmıştır. Bunun sonucunda ise kentler oldukça yüksek nüfuslu ve kozmopolit merkezler haline gelmiştir.

Kent yaşamı yoğun sosyal etkileşimleri, işbölümünü, belli bir yaşam tarzını gerektirmektedir (Yaylı, 2012:336). Bu açıdan kentleşme kente göç eden bireyin daha önceki yaşam alışkanlıklarını bırakıp kente uygun yaşam alışkanlıkları kazandığı dolayısıyla sosyo-kültürel yaşam biçimindeki değişim sürecini ifade etmektedir (Kaya vd. 2007: 27).

Kentler bireylere sunmuş olduğu yeni yaşam koşulları ile sosyal değişimin hızlı bir biçimde gerçekleşmesine olanak tanıyan mekânlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer taraftan teknolojik gelişmeler sayesinde ortaya çıkan kitle iletişim araçları günümüzde gerek kentsel alanlarda gerekse kırsal alanlarda yaşayan insanların hızlı bir biçimde sosyal değişim geçirmesine olanak tanımaktadır. Sosyal değişimin hızı aynı zamanda sosyal yapının da hızlı bir biçimde değişmesine yol açmaktadır.

Sosyal yapıdaki hızlı değişimin görülebilmesi için elbette sosyal yapı analizlerinin yapılması bu noktada önem arz etmektedir.

Bulgular ve Yorumlar

İlk olarak araştırma alanı olan Etimesgut ilçesinin Ankara'nın ilinin yoğun nüfuslu ilçelerinden biri olduğu ifade edilmelidir. 2017 verilerine göre ilçe nüfusu 566 000 civarında bulunmaktadır. Bu nüfusun 284 000 civarı erkeklerden oluşurken, 282 000 civarı kadın nüfustan oluşmaktadır (Tüik 2017). Yıllara göre nüfus artış istatistikleri incelendiğinde ilçenin göç alan ve gelişmekte olan bir yerleşim birimi olduğu görülmektedir. Etimesgut ilçesinin sosyo-ekonomik yapı özelliklerini gençler özelinde belirlemeye yönelik olarak yapmış olduğumuz araştırmada belirtilen evreni temsil etmesi bakımından 400 kişili bir örneklem belirlenmiştir. %95 güven aralığı ve %5 hata payında 566 000 kişilik evren 384 kişi tarafından temsil edilebilmektedir.¹ Bu çerçevede 2018 yılı şubat ayı içerisinde 400 kişi ile anket çalışması yapılmış fakat geçerli 356 anket değerlendirilmeye alınabilmiştir. Bu noktada araştırmamızın güven aralığı %95 olarak kalırken hata payı %5,19 olarak belirlenmiştir.

Etimesgut'ta yaşayan gençlerin sosyo-ekonomik durumlarını belirlemek için yapmış olduğumuz bu çalışmada sosyo-ekonomik durum belirteci olarak nitelendirilen hususlarda birtakım tespitler yapılmıştır. İlk olarak araştırmada 15 ile 30 yaşları arasında bulunan ve Etimesgut'ta yaşayan gençlerin verilerinin değerlendirildiğinin belirtilmesi gerekir.

Bu çerçevede sosyo-ekonomik durum belirteçlerinden hareketle Etimesgut ilçesinin sosyo-ekonomik durumunun betimlenmesine görüşülenlerin demografik özelliklerinin ifade edilmesi ile başlanmıştır.

¹ <https://www.surveysystem.com/sscalc.htm>

Tablo 1: Doğum Yeri

Görüşülenlerin Babalarının Doğum Yeri			Görüşülenlerin Doğum Yerleri			Görüşülenlerin Kendilerini Nereli Olarak Gördükleri		
İller	Sayı	Yüzde	İller	Sayı	Yüzde	İller	Sayı	Yüzde
Konya	7	2	Erzurum	7	2	Adana	7	2
Samsun	7	2	Kırıkkale	7	2	Çankırı	7	2
Tokat	7	2	Adana	8	2,2	Çorum	8	2,2
Sivas	8	2,2	Çorum	8	2,2	Kırşehir	8	2,2
Ardahan	8	2,2	Kayseri	9	2,5	Rize	8	2,2
Kayseri	10	2,8	Yozgat	26	7,3	Kırıkkale	10	2,8
Kırıkkale	11	3,1	Ankara	161	45,2	Erzurum	12	3,4
Çankırı	12	3,4	Diğer Şehirler	130	36,6	Yozgat	29	8,1
Kırşehir	13	3,7	Toplam	356	100	Ankara/ Etimesgut	146	41
Çorum	14	3,9				Diğer Şehirler	121	34,1
Erzurum	14	3,9				Toplam	356	100
Yozgat	42	11,8						
Ankara	83	23,3						
Diğer Şehirler	120	33,7						
Toplam	356	100						

Araştırmamızda elde ettiğimiz bulgulara göre Etimesgut'ta yaşayan gençlerin doğum yerleri Türkiye'nin 50'ye yakın il ve ilçe merkezine kadar çeşitlenmektedir. Çalışmada bu illerden en az %2 oranına sahip olan iller ele alınmıştır. Bu açıdan görüşülenlerin doğduklarında ailelerinin ikamet yeri Etimesgut olmak kaydı ile %45,2 oranında doğum yerlerinin Ankara olduğu ortaya çıkmıştır. Ankara'dan sonra il dışı olarak en fazla sırasıyla Yozgat, Kayseri, Çorum, Adana, Kırıkkale ve Erzurum illeri karşımıza çıkmaktadır. Bu iller dışında farklı illerde doğmuş olanların oranı ise %36,6'dır.

Bu bulgulara ulaşıldıktan sonra görüşülenlere babalarının da doğum yerleri sorulmuştur. Baba doğum yerleri ise Türkiye'nin hemen hemen 70 civarındaki iline yayılan bir skala ortaya çıkartmıştır. Bu açıdan Baba doğum yeri olarak Ankara'yı belirtenlerin oranı %23,3 olarak karşımıza çıkarken Yozgat ili Ankara'dan sonra %11,8 oranla ikinci sırada gelmektedir. Üçüncü sırayı ise Erzurum ve Çorum %3,9 oranıyla paylaşmaktadır. Bu illerin dışında Kırıkkale, Kırşehir, Kayseri ve Çankırı illeri de yine baba doğum yeri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Görüşülenlere doğum yerlerinden bağımsız olarak kendilerini nereli olarak gördükleri sorulduğunda görüşülenlerin %41'i kendilerinin Ankara Etimesgut'lu olduklarını belirttikleri görülmüştür. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde Ankara doğumlu olduklarını belirten %45,2'lik kesim bulunurken kendilerini Ankara Etimesgut'lu olarak görenlerin oranının %41 olduğu dikkat çekmektedir. Bu nokta da baba memleketlerinin birey üzerinde etkisinin olduğu düşünülebilir. Çünkü araştırmamız görüşülenlerin babalarının sadece %23,3'ünün Ankara doğumlu olduğunu ortaya çıkartmıştır.

Demografik yapı göstergelerinden biriside barınma biçimidir. İlk olarak görüşülenlerin hane halkı sayıları incelendiğinde yoğunluklu olarak 3-4-5 kişilik ailelerin olduğu görülmektedir. Bunun yanında hane halkı sayısı 6 kişi ve daha fazla olanların oranı %8,3 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Görüşülenlerin kardeş sayıları incelendiğinde yoğun olarak 2 ve 3 kardeşe sahip olma durumu ile karşı karşıya kalınmaktadır. Bunun yanında 4 ve daha fazla kardeşe sahip olduğunu belirtenlerin miktarı da yüksektir. Kardeş sayıları ile hane halkı sayıları kıyaslandığında ise sahip olunan tüm kardeşlerin beraber ikamet etmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bazı kardeşler evlilik, iş ve eğitim gibi çeşitli nedenlerden dolayı aileden ayrı olarak yaşamlarını sürdürmektedirler.

Tablo 2: Barınma Biçimi

Hane Halkı Sayısı			Oturulan Evin Niteliği			Kardeş Sayınız		
	Sayı	%		Sayı	%		Sayı	%
1	6	1,7	Apartman	328	92,1	0	12	3,4
2	35	9,8	Müstakil Ev	18	5,1	1	58	16,3
3	63	17,7	Lüks Konutlar	10	2,8	2	90	25,3
4	130	36,5	Toplam	356	100	3	91	25,6
5	93	26,1	Ev Sahipliği			4	54	15,2
6	20	5,6		Sayı	%	5	25	7
7	4	1,1	Kirada	91	25,5	6	11	3,1
8	2	0,6	Kendi Evimiz	250	70,2	7+	15	4,1
9	3	0,8	İkinci Eve	15	4,2			
Toplam	356	100	Toplam	356	100	Toplam	356	100

Görüşülenlerin oturdukları evlerin nitelikleri incelendiğinde örneklem kitlenin %92,1'inin apartman dairelerinde ikamet ettiği görülmüştür. Bunun yanında %5,1 oranında müstakil evlerde oturduklarını ifade edenlerin yanında %2,8 oranında da lüks konutlarda ikamet ettiğini belirtenlerde bulunmaktadır.

Ev sahipliği bakımından durum incelendiğinde ise görüşülenlerin %70,2'sinin oturdukları evlerin kendilerine ait olduğu ortaya çıkmıştır. Yine %25,5 oranında kirada oturma durumu da söz konusudur. Diğer taraftan görüşülenlerin sadece %4,2'si oturdukları evden başka bir evlerinin daha olduğunu belirtmiştir.

Tablo 3: Araç ve Ev İçi İmkânlar

Araç Sahipliği			İkinci Televizyon Sahipliği		
	Sayı	%		Sayı	%
Araca Sahip Değiliz	127	35,7	Var	193	54,2
Bir Aracımız Var"	214	60,1	Yok	163	45,8
Birden Fazla Aracımız var	15	4,2	Evde İnternet Bağlantısı		
Bir Bilgisayar veya Tablete Sahipliği			Var	288	80,9
			Yok	68	19,1
Var	295	82,9	Evde Özel Odam		
Yok	61	17,1	Var	296	83,1
Toplam	356	100	Yok	60	16,8
			Toplam	356	100

Etimesgut'ta yaşayan gençlerin ailelerinin araç sahiplik durumu incelendiğinde görüşülenlerin %60,1'inin bir araca sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında görüşülenlerin %35,7'si herhangi bir araca sahip olmadıklarını belirtirken %4,2 oranında ikinci araç sahipliği ile karşılaşmıştır.

Evdeki imkânlar bağlamında durum değerlendirildiğinde örneklem kitleyi oluşturanların %83,1'i evlerinde kendilerine ait bir odalarının olduğunu belirtmiştir. Diğer taraftan görüşülenlerin oturdukları evlerin %80,9'unda internet bağlantısının bulunduğu ortaya çıkarken bir bilgisayar veya tablete sahip olma durumu da %82,9 düzeyindedir. Bunun yanında görüşülenlerin %54,2'sinin evinde ikinci bir televizyonun olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Gelir Durumu

En az	En Çok	Ortalama
700	10000	3200

Sosyo-Ekonomik yapı göstergelerinden gelir durum önemli bir veri olarak kabul edilmektedir. Araştırmamızda örneklem kitlenin beyan ettiği bilgiler doğrultusunda en az 700 TL olmak kaydı ile 10000 TL ye kadar gelir skalası karşımıza çıkmıştır. Görüşülenlerin gelir durumun beyanlarına göre aritmetik bir ortalama yapıldığında yaklaşık 3200 TL civarında bir gelir ile karşılaşmaktadır. Diğer taraftan 2000 TL nin altında gelire sahip olduğunu beyan edenlerin oranı %11,9 olarak belirirken, 5000 TL' nin üstünde gelire sahip olduklarını belirtenlerin oranı %5,1'dir. Dolayısıyla görüşülenlerin gelirleri 2000 TL ile 5000 TL arasında yoğunlaştığı gözlemlenmektedir.

Tablo 5: Mesleki Durum

Baba Mesleği			Anne Mesleği		
	Sayı	%		Sayı	%
İşçi	117	32,8	Ev Hanımı	292	82
Memur	36	10,2	İşçi	18	5,1
Asker/Polis	9	2,5	Memur	7	2
Öğretmen/Akademisyen	9	2,5	Sağlık Personeli	1	0,3
Özel İşletmelerde Yönetici	6	1,7	Öğretmen/Akademisyen	2	0,6
Esnaf	28	7,9	Esnaf	3	0,8
Emekli	112	31,4	Emekli	16	4,5
Çiftçi	12	3,4	Cevapsız	17	4,7
Cevapsız	27	7,6	Toplam	356	100
Toplam	356	100			

Sosyo-Ekonomik yapının gözler önüne serilmesi açısından görüşülenlerin anne ve baba meslekleri de incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre görüşülenlerin %32,8'inin baba mesleği işçi olarak görülmektedir. Baba mesleklerini işçi olarak ifade edenler çeşitli sektörlerde babalarının işçi olarak çalıştığını belirtmektedirler. Bunun yanında en yüksek ortalamalardan bir diğeri ise babası emekli olanlardır. Babası emekli olanların oranı %31,4 olarak karşımıza çıkmaktadır. Öte yandan babasının memur olduğunu ifade edenlerin oranı %10,2 iken babasının esnaf olduğunu ifade edenlerin oranı ise %7,9 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Baba mesleklerinden sonra anne mesleklerine göz atıldığında görüşülenlerin annelerinin %82 oranında ev hanımı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu açıdan örneklem kitlenin annelerinin genellikle gelir getirici bir işte çalışmadıkları yönünde bir genelleme yapılabilir. Çünkü çalışanların oranı emekli olanlar ve bu soruya cevap vermeyenler hariç tutulduğunda sadece %8,8 civarında bulunmaktadır. Böylece geleneksel aile modeli örneklem kitemizde karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 6: Eğitimin Tamamlandığı Okul Türü

	Sayı	%
Devlet Okulu	338	94,9
Özel Okul	18	5,1
Total	356	100

Ekonomik durumla ilgili bir gösterge olarak özel okul eğitimi ele alınabilir. Araştırmamızın örneklem kitlesinde bulanların genel olarak devlet okullarında eğitimlerini tamamladığı görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında Örneklem kitlenin %94,9'unun eğitimini devlet okullarında ve sadece %5,1'inin özel okullarda eğitimlerini tamamladığı görülmektedir.

Bireylerin Sosyo-Ekonomik yapılarının ayrıntılı incelenmesinde onların yapmış oldukları boş zaman aktivitelerinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu açıdan ilk olarak Etimesgut'ta yaşayan gençlerin Ankara şehir merkezi olarak nitelendirilen Kızılay'a ne kadar sıklıkta gittikleri irdelenmiştir.

Elde ettiğimiz bulgulara göre örneklemimizin %51,7'sinin haftalık periyotta Kızılay'a hiç gitmediği anlaşılmıştır. Bu oran bize Etimesgut ilçesinin olanaklarının burada yaşayanlar için yeterli imkânı tanıdığı fikrini verebilir. Dolayısıyla Etimesgut'ta yaşayan gençlerin neredeyse yarısından fazlası için eğitim, kültür, eğlence vb gibi olanaklar Etimesgut'ta bulunmaktadır. Bunun yanında örneklem kitlenin %30,3'ü haftada bir %7'si haftada iki kere gittiğini ifade etmektedir. Her gün Kızılay kent merkezine gittiğini belirtenlerin oranı ise sadece %0,8 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 7: Ev Dışı Zamanların Değerlendirilmesi

Haftalık Ortalama Kaç Kez Kızılay'a Gidersiniz?			En Çok Vaktinizi Ev Dışında Nerelerde Geçirmektesiniz?		
	Sayı	Yüzde		Sayı	Yüzde
0	184	51,7	Park Bahçe	82	23
1	108	30,3	Kafeterya	68	19,1
2	25	7	Eğlence Merkezleri	28	7,9
3	11	3,1	Gençlik Merkezleri	24	6,7
4	8	2,2	Diğer	148	41,6
5	8	2,2	Cevapsız	6	1,7
6	1	0,3	Toplam	356	100
7	3	0,8			
Cevapsız	8	2,2			
Toplam	356	100			

Ev dışında örneklem kitlenin boş zamanlarını genellikle park bahçe veya kafeteryalarda geçirdiği görülmektedir. Bunların yanında boş zamanlarında örneklem grubun eğlence merkezleri ve gençlik merkezlerine de gittiği tespit edilmiştir. Bunların dışında diğer seçeneği içerisinde topladığımız eğitim, spor, arkadaş sohbetleri ve benzeri aktiviteler ile örneklem kitlenin boş zamanlarını geçirdiği yapılan araştırma ile tespit edilmiştir.

Tablo 8: TV ve Sosyal Medya Kullanımı

Günlük Ortalama TV İzleme Sürenizi Kaç Saattir.			Günlük Ortalama Sosyal Medyada Geçirdiğiniz Süre Kaç Saattir.		
	Sayı	Yüzde		Sayı	Yüzde
0	44	12,4	0	29	8,1
1	86	24,2	1	110	30,9
2	106	29,7	2	80	22,5
3	57	16	3	60	16,9
4	26	7,3	4	26	7,3
5	17	4,8	5	23	6,5
6	2	0,6	6	5	1,4
7+	6	1,6	7+	12	3,3
Cevapsız	12	3,4	Cevapsız	11	3,1
Toplam	356	100	Toplam	356	100

Örneklem kitleyi oluşturan grubun günlük TV izleme oranları da tespit edilmiştir. Yaptığımız araştırmaya göre görüşülenlerin %24,2'si günlük ortalama bir saat TV izlediğini belirtirken görüşülenlerin %29,7'si günlük ortalama iki saat TV izlediğini ifade etmiştir. Diğer taraftan görüşülenlerin %16'sı günlük ortalama üç saat TV izlediğini belirtmektedir. Görüşülenlerin %14,3'ünün günlük ortalama dört saat ve daha fazla TV izlediği ortaya çıkmıştır. Öte yandan TV izlemediklerini belirtenlerin oranı da %12,4'tür.

Tablo 9: En Çok İzlenen Program Türü

	Sayı	Yüzde
Haber	110	30,9
Spor	23	6,5
Dizi	161	45,2
Belgesel	47	13,2
Magazin	5	1,4
Cevapsız	10	2,8
Toplam	356	100

Televizyonda izlenen programların türünü incelediğimizde en fazla dizilerin örneklem kitle tarafından izlendiği ortaya çıkmaktadır. Dizilerden sonra ise haber programlarının yoğun olarak izlendiği görülmektedir. Bunun yanında spor ve belgesel programları da örneklem kitlenin ilgisini çekmektedir.

TV izleme durumu bu şekilde karşımıza çıkarken sosyal medyada vakit geçirme oranları ise daha farklı bir görünüm sergilemektedir. İlk olarak görüşülenlerin sadece %8,1'i sosyal medyada vakit geçirmediğini belirtmişlerdir. Bunun yanında görüşülenlerin %30,9'u en az bir saat günlük sosyal medyada vakit geçirdiğini ifade ederken yine görüşülenlerin %22,5'i günde en az iki saat sosyal medyada vakit geçirdiğini ifade etmiştir. Diğer taraftan üç saat ve daha fazla süre günlük ortalama sosyal medyada vakit geçirenlerin oranı ise %35,4 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son olarak örneklem kitlenin siyasal duyarlılık düzeylerinin belirlenmesi adına öncelikle yerel siyasetin mi yoksa ulusal siyasetin mi örneklem kitlenin daha fazla ilgisini çektiği belirlenmiştir. Elde edilen veri örneklem kitle için ulusal siyasetin daha önemli olduğu doğrultusundadır. Fakat örneklem kitlenin %38,8'i siyasetin

hiçbir türünün ilgilerini çekmediğini belirtmiştir. Bu durum özellikle gençlik düzeyinde siyasal anlamda politik olmayan bir yapının varlığını göstermektedir.

Tablo 10: Siyasal Duyarlılık

Yerel siyaset mi yoksa ulusal siyaset mi daha fazla ilginizi çeker?	İlçenizin kaymakamının adını biliyor musunuz?		Belediye başkanının adını biliyor musunuz?					
	Sayı	%	Sayı	%				
Yerel Siyaset	84	23,6	Evet	120	33,7	Evet	337	94,7
Ulusal Siyaset	134	37,6	Hayır	236	66,3	Hayır	19	5,3
Hiçbiri	138	38,8	Toplam	356	100	Toplam	356	100
Toplam	356	100						

Diğer taraftan bireylerin yaşadıkları ilçenin yönetsel yapısına ilgi düzeylerini belirleme amacıyla Etimesgut İlçesinin Kaymakamının ismi sorulmuştur. Örneklem kitlenin %66,3'ü Etimesgut ilçesinin Kaymakamının ismini bilmediğini ifade etmiştir. Bunu karşılık belediye başkanının ismi ise örneklem kitlenin %94,7'si tarafından bilinmektedir. Bu durum üstü örtük bir şekilde örneklemin yerel siyasete ilgi biçiminde yorumlanabilirken aynı zamanda belediye başkanının etkinliğinin göstergesi olarak da yorumlanabilir.

Sonuç

Genel olarak değerlendirildiğinde yapılmış olan bu çalışma Etimesgut ilçesinde yaşamını sürdüren ve genellikle gençlik merkezleri, sürekli eğitim merkezleri ve benzeri alanlara gelen gençlere uygulanan anket verileri ile ortaya konulmuştur. Bu açıdan durum değerlendirildiğinde her yerleşim biriminde var olan elit olarak tabir edilen üst gelir gruplarından ziyade halkın çoğunluğunu oluşturan kitle üzerinde bu çalışmanın yapıldığını belirtmek gerekir.

Yapmış olduğumuz bu çalışma Etimesgut'ta yaşayan gençler özelinde aslında Etimesgut'un sosyo-ekonomik yapısını ortaya koymuştur. Ortaya çıkan veriler göz önüne alındığında birtakım tespitler yapmak mümkündür.

Öncelikle Etimesgut gelişmekte olan ve sürekli göç alan bir yerleşim birimidir. Bu durum Etimesgut'un kozmopolit bir yapıya sahip olması sonucunu ortaya çıkartmaktadır. Kozmopolit yerleşim birimlerinde genellikle karşılaşılan temel problem ise kentlilik bilincinin oluşturulması ve bütünleşmedir. Bu bağlamda yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. İlçede yaşayan insanları birbirleri ile bütünleştirecek kaynaştıracak birtakım etkinliklerin yapılması, ortak yaşam alanlarının hazırlanması gerekmektedir.

Diğer taraftan araştırmamız gençler özelinde ev dışı boş zaman aktivitelerinin genellikle park bahçe gibi alanlarda daha yoğun olarak geçirildiğini ortaya çıkartmıştır. Bu alanların geliştirilmesi ve yine bu alanlarda farklı aktivitelerin yapılmasının sağlanması Etimesgut'a olan aidiyeti arttıracaktır.

Etimesgut'ta yaşayan insanların ekonomik açıdan genel anlamda çok üst düzey bir gelire sahip olmadıkları söylenebilir. Bu bağlamda özellikle gençler için yeni iş imkânları sağlayacak yatırımların yapılması veya meslek edindirici faaliyetlerin arttırılması Etimesgut sakinleri için faydalı bir girişim olacaktır.

Araştırma verileri siyasal katılım veya ilgi bağlamında gençlerin yüksek ilgi seviyesine sahip olmadıklarını ortaya çıkartmıştır. Dolayısıyla bu durumun üzerinde hassasiyetle durulmalı gençleri bilgilendirici birtakım programlar faaliyetler düzenlenmelidir. Gençlerde gerek ulusal düzeyde gerekse yerel düzeyde siyasal ilginin canlandırılması gençlerin gelecek ile ilgili yerel ve ulusal düzeyde sorumluluk hissine kavuşması anlamına geleceği için oldukça önem arz etmektedir.

Kaynaklar

- Apalı, Y. (2016). Toplumsal Değişme Bağlamında Bilginin Değişimi Ve Dönüşümü. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17), 395-405.
- Bahar, H. H. (2012). Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi Ve İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Bazı Sosyo-Ekonomik Özellikleri İle Fakülte Tercihleri Arasındaki İlişki. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 4(1), 125-144.
- Doğan, M. (2005). Sosyalleşme, Sosyal Değişme ve Siyasal Sosyalleşme. Sosyoloji Konferansları, (32), 31- 40.
- Erkal, M. (2012). Sosyoloji (Toplum Bilimi). İstanbul: Der Yayınları.
- Giddens, A. (2012). Sosyoloji (Hazırlayan: Cemal Güzel) . İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Kalaycıoğlu, S. (2017). Toplumsal Yapı: Toplumsal Kurumlar, Gruplar ve Toplumsal Değişme. M. Zencirkıran içinde, Dünden Bugüne Türkiye'nin Toplumsal Yapısı (s. 3-15). Bursa: Dora Yayıncılık.
- Kaya, E., Şentürk, H., Danış, O., Şimşek, S. (2007). Modern Kent Yönetimi I. İstanbul :Okutan Yayınları.
- Kıray, M. (1974). Sosyal Yapı ve Nüfus Etkileşimi. Amme İdaresi Dergisi, 7(4), 3-10.
- Nirun, N. (1991). Sistemik Sosyoloji Yönünden Sosyal Dinamik Bünye Analizi. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Özkul, M. (2002). Çalışma Sosyolojisi. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Türkdoğan, O. (1981). Sanayi Sosyolojisi Türkiye'nin Sanayileşmesi. Ankara: Töre Devlet Yayınları.
- Türkdoğan, O. (2004). Türk Toplum Yapısı. İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Yaylı, H. (2012). Küreselleşmenin Kentler Üzerine Etkisi: "İstanbul Örneği". SÜ. İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi.